

Meevõtmine, kärgede valik ja perede koondamine, perede sügisene ühendamine

Kokkuvõte Lembit Kännu ettekandest Hiiumaa mesinike õppepäeval 16. augustil 2008.a.,

Lektorileping PR-4-1.5-48

Mesinduspäev toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Meevõtmine

Meevõtmisega käesoleval aastal tuleb valvas olla. Praeguseks on korje kas lõppenud või üsna väheseks jäänud, mesilased aga on aktiivsed ja kipuvad vargile. Kohe, kui pere avad, on vargad kohal ja läheb suureks taplemiseks. See jätab tänavusele meevõtmisele oma pitseri. Et mesilaste korjeotsingud röövimiseks ei muutu, peab tähelepanelik olema meevõtmise aja valikuga. Paremini sobivad vihmased ilmad, kui mesilased ei lenda või lend on väike aga samuti ka varased hommikutunnid või hilisõhtune hämarus.

Sellesuvisel tagasihoidliku meekorje juures tundub olevat iseloomulik, et mesilased ei soovinud mett magasinidesse paigutada. Perede magasinid on kehvalt täitunud, aga „all” on mett rohkem.

Kuidas valida ja sorteerida kärgi

Palju on küsitud, milliseid kärgi võib võtta. Eriti tänavu on palju selliseid meeraame, milles mesi on kaanetatud vaid raami ülemise serva juures paari sentimeetri ulatuses. Kas selliseid raame võib võtta? Meevõtmise tingimuseks on, et mesi peab olema küps. Kui mesilastel ei jätku korjet ja nad hakkavad juba praegu ise mett sööma, siis nad enam kaanetamisele „ei mõtlegi”. Ebaküpse mee tunnuseks on selle kannudest välja tilkumine kui raami kallutada või raputada. Kui aga mesi välja ei tule, peaks ikkagi kontrollima mee niiskusesisaldust. Selleks sobib kasutada refraktomeetrit, mis näitab mee suhkrute(vee-)sisaldust. Kui vee sisaldus on alla 20 % on mesi küps vaatamata sellele, et karg on kaanetatud. Tavaliselt mesinikel refraktomeetrit ei ole. Siis võib teha nn „küünetesti”. Kärjekannust võetakse tikuga tilgakemett ja asetatakse küünele. Kui tilk valgub laiali, on mee veesisaldus liiga suur ja mesi ei ole küps. Jääb aga tilk kompaktselt kokku, võib loota, et niiskusesisaldus on normi piires. Ka on varasematest õpikutest teada, et kui vurritatud mee hulka on sattunud toorest mett, tuleks mett selitada hoida paar päeva lahtises nõus soojas ruumis. Selliselt mesi „kuivab” ja toimub nn järeleküpsemine.

Peredevahelisest vargusest

Korjevaesel ajal kipuvad mesilased tihti vargile minema. Rünnaku alla satuvad nõrgemad pered, ka emata pered. Varguse takistamiseks peaks lennuavasid kitsendama ca 1 cm iga tarus oleva kärje kohta. Kui aga ikkagi pere ei suuda end röövijate eest kaitsta, tuleks sellele tarule leida teine koht, viia eemale mõne loodusliku tõkke nagu põõsa, heki vms taha või hoopis kaugemale teistest peredest. Samuti tasub uurida, milline pere on aktiivseim rööviija.

Perede koondamisest ja ühendamisest

Perede koondamisel peab silmas pidama, et moodustuks korralik talvepesa. Sellesse ei tohiks mingil juhul sattuda eelmisel talvel pesas olnud kärjed, parem kui talvepesas on samal aastal kaks kolm korda haudme all olnud raamid. Koondamise ajal ongi nendes raamides veel haue sees. Kui tarus on vanu musti raame, milles on ka haue, tuleks need tõsta äärmisteks, et haue saaks kooruda, ja hiljem need välja võtta. Koondamise ajal ei tuleks muretseda selle üle, et mesilased pesasse ära ei mahu ja jäävad otsalaua taha. Sügise edenedes lendavad vanemad oma eluressursi ammendanud mesilased ära, ülejäänud aga tihendavad ennast kärgede vahele korralikuks talvekobaraks.

Perede koondamise järel alustatakse ka talvesöötmisega.

Peresid ühendatakse selleks, et moodustada hästi talvituv pere. Kui mõni pere on nõrgaks jäänud, ei ole suutnud talvitumiseks piisavalt suureks areneda või on ema nii vana, et ei ole lootust tema ületalvitumiseks, tuleks peresid ühendada. Suurem pere talvitub paremini ja tarbib ka vähem sööta. Peresid peaks ühendama söötmise ajal kusjuures tuleb jälgida, et soovimatu ema oleks enne ühendamist perest eemaldatud.

16. augustil 2008

Lembit Känd